

عروسک‌های بند انگشتی در دکورهای کاهگلی

در حاشیه بزرگراه حکیم یک کارگاه نقلی و کوچک وجود دارد که عروسک‌های بند انگشتی توی آن زندگی می‌کنند، عروسک‌هایی که در خانه‌های بسیار کوچک زندگی می‌کنند و با حرکت دست‌های چند انیماتور مقابل دوربین راه می‌روند و حرف می‌زنند.

جام جم آنلاین: در حاشیه بزرگراه حکیم یک کارگاه نقلی و کوچک وجود دارد که عروسک‌های بند انگشتی توی آن زندگی می‌کنند، عروسک‌هایی که در خانه‌های بسیار کوچک زندگی می‌کنند و با حرکت دست‌های چند انیماتور مقابل دوربین راه می‌روند و حرف می‌زنند.

اینجا همان کارگاهی است که عروسک‌های انیمیشن #171 پ مثل پولاد» در حال زندگی‌کردن هستند تا ما بتوانیم از قاب کوچک تلویزیون زندگی آنها را ببینیم. این عروسک‌های بند انگشتی دنیای عجیبی دارند. عجیب‌تر از آن دنیای گردانندگان این موجودات بی جان است که به طرز شگفت‌آوری به آنها جان می‌دهند و زندگی می‌بخشند تا ما بتوانیم در قالب یک قصه جذاب انیمیشن آنها را ببینیم. برای آگاهی از نحوه گردانندگان این عروسک‌ها که به آن تکنیک عروسکی تک فریمی می‌گویند به لوکیشن آنها رفتیم و با عوامل تولید انیمیشن #171 پ مثل پولاد» صحبت کردیم.

فضای واقعی با چاشنی فانتزی

داخل خانه دو دکور طراحی شده است. از شواهد پیداست یکی از آنها خانه پدربزرگ است و دیگری بازار محل. حیاط خانه پدربزرگ یک حوض دارد و تختی که روی آن با فرش پوشیده شده است. حیاطش بزرگ است و راه‌پله‌ای دارد برای ورود به داخل خانه دکور دیگر مربوط به بازار است. این را می‌شد از روی مغازه‌های مختلف و کیسه‌های برنج و لوبیا و نخود فهمید. بناها کاهگلی هستند و این نشان می‌دهد داستان انیمیشن در یکی از شهرهای کویری اتفاق می‌افتد.

محمد نبی‌یان، مجری طرح و تهیه‌کننده این مجموعه در خصوص نام این انیمیشن گفت: #171 ساعت کوکی» یا #171 پ مثل پولاد» عنوان این انیمیشن است که با تکنیک عروسکی دو بعدی تک فریم تهیه می‌شود. سری اول این مجموعه، رمضان امسال از شبکه پویا پخش شد و در آن به آموزش مسائل معارفی و روزه به کودکان پرداختیم.

وی افزود: نحوه کار تک فریمی به این صورت است که ما فریم به فریم از عروسک‌ها و حرکت‌های آنها عکسبرداری و آنها را در کامپیوتر ذخیره و بعد از آن جلوه‌های ویژه و تکنیک‌های کامپیوتری را در تدوین نهایی استفاده می‌کنیم. اسکلت عروسک‌ها جدا ساخته می‌شود و مثل بدن انسان طراحی می‌شوند که ما به این مرحله بدن‌گیری می‌گوییم. به این صورت که کفش‌ها ساخته، صورت، ابرو، چشم و لب آهنی نیز در صورت جاگیری می‌شوند.

این تهیه‌کننده گفت: اکنون در مرحله تصویربرداری هستیم و از آنجا که موضوع معارفی را محور کار خود قرار داده‌ایم این کار باید واقعی باشد و عناصر فانتزی در آن کمتر به کار می‌رود و در تعبیر کلی این‌گونه کارها به مراتب سخت‌تر است.

داستان #171 پ مثل پولاد» درباره دو خواهر و برادر با نام‌های حامد و نرگس است که با پدربزرگ و مادربزرگ خود در شهر یزد زندگی می‌کنند. ما در سری دوم، پدر و مادر نرگس و دوحیوان طوطی و گربه را به قصه افزودیم و سری دوم آن قرار است در 13 قسمت 15 دقیقه‌ای تولید شود.

نبی‌یان اضافه کرد: ما در طول کار هشت فضای اصلی و 15 فضای فرعی داریم که این فضاها شامل حیاط و اتاق پدربزرگ، اتاق بچه‌ها، بازارچه، کوچه و... است.

با حرکت دست، عروسک‌ها را می‌خندانیم و می‌گریانیم

همان‌طور که با تهیه‌کننده این انیمیشن صحبت می‌کردم به اتافی هدایت شدم که در آن خانه پدربزرگ قرار داشت. سمت راست این دکور، دوربین کوچکی قرار داشت که به آن حافظه انیماتور می‌گفتند. این دوربین به انیماتور کمک می‌کند حرکت‌های قبل و بعد عروسک‌ها را با هم مقایسه و به کارگردان کمک کند تمام عناصر سر جایشان باشند. به طور کلی این دوربین از حرکات اضافه انیماتور جلوگیری و آزمون و خطای او را کمتر می‌کند. کمی آن سوتر نیز برگه‌هایی به ترتیب روی تخته‌کار چیده شده بودند و سنجاقی به آن الصاق شده بود. وقتی در مورد آنها سوال کردم متوجه شدم این برگه‌ها و توالی کنار هم قرار گرفتن آنها را استوری برد می‌گویند. اگر

توانا، مسئول استوری برد این مجموعه است و روایت قصه را به صورت روزانه و در برگه‌هایی مجزا به تخته می‌زند تا همه در جریان داستان ساکنان‌های مورد نظر باشند.

فیضی: شاید پیام و هدف اولیه این کار آموزش مسائل معارفی مربوط به روزه به قشر کودکان است، تلاش داریم این موضوعات را در قالب قصه به بچه‌ها آموزش دهیم

نبی‌پان در ادامه با بیان این که جنس لایه‌رویی عروسک‌ها آهن و لایه داخلی آن لاتکس است، گفت: این روکش‌ها در حرکت کاملا منعطف هستند و جنس دست‌ها نیز از مفتول و لاتکس است که برای هر عروسک به صورت مجزا و با توجه به شخصیت آنها قالب‌گیری می‌شود.

مریم چرم‌چی یکی از انیماتورهای این انیمیشن است. او با حرکات ظریفی عروسک‌ها را جابه‌جا می‌کرد و با انجام چند حرکت روی پای عروسک، او را به راه‌رفتن و می‌داشت. شخص دیگری هم از این حرکات‌ها به صورت جز به جز عکس می‌گرفت.

چرم‌چی انیماتور انیمیشن «؛پ مثل پولاد«؛ در ارتباط با کارش گفت: عروسک‌ها دارای یکسری حرکات کلیدی هستند. به طور مثال برای راه بردن عروسکی که کاملا ایستاده است، ابتدا زانوی پای او را کمی خم می‌کنیم و پاشنه‌اش را به جلو می‌آوریم. بعد از این حرکات عکس می‌گیریم و این عکس‌ها را کنار هم می‌گذاریم تا در نهایت این‌طور وانمود شود که عروسک یک قدم کامل برداشته است.

وی افزود: ما حرکات معین و کلیدی داریم که باعث ایجاد یکسری حرکت می‌شود. البته این حرکات به پیری و جوانی عروسک‌ها و نوع شخصیت آنها هم بستگی دارد.

این انیماتور ادامه داد: در مورد حرکات و میمیک‌های صورت هم به همین صورت عمل می‌کنیم. مثلا سفیدی چشمان داخل گودی چشم حرکت می‌کنند و ما این کار را با یک سوزن انجام می‌دهیم تا حالت‌هایی همچون تعجب، نگرانی، خنده و... را نشان دهیم. همین‌طور در لب‌ها نیز یک منحنی آهني کوچک وجود دارد که با تغییر آن شادی و ناراحتی عروسک‌ها را به تصویر می‌کشیم. برخی اوقات نیز باید به موقعیت و قصه انیمیشن دقت کنیم. به طور مثال اگر فلان عروسک پولدار است به او کمک می‌کنیم تا سرش را بالا بگیرد و با غرور راه برود.

کلیشه‌شکنی در فضایی واقعی

امیر فیضی، کارگردان و یکی از نویسندگان انیمیشن «؛پ مثل پولاد«؛ نیز آن سوتر در حال مذاکره با تصویربردار بود و تصویرهای مربوط به حیاط پدربزرگ نرگس را بررسی می‌کرد. به سراغش رفتیم و او درباره کارگردانی این انیمیشن گفت: از آنجا که من روایت سری دوم این مجموعه را به عهده گرفته‌ام و سری اول قبلا توسط کسی دیگری روایت شده بود، در دخل و تصرف دستم زیاد باز نیست. همچنین وقتی فضا واقعی باشد خود به خود عناصر فانتزی که لازمه جذابیت هر انیمیشن است، کم می‌شود. این موضوع حتی در جان بخشی به اشیا و اغراق نیز ما را محدود کرده است. همان‌طور که می‌دانید انیمیشنی که بر مبنای واقعیت است و متن آن اتفاقا بر محور آموزش‌های معارفی است حساسیت زیادی دارد.

فیضی ادامه داد: ما سعی می‌کنیم در فضای کار برخی کلیشه‌ها و فضاهای تکراری را بشکنیم و قصه را در خلال آن روایت کنیم تا فضاها جذاب‌تر و دیدنی‌تر شوند. شاید پیام و هدف اولیه این کار آموزش مسائل معارفی مربوط به روزه به قشر کودکان است، اما ما تلاش داریم این موضوعات را در قالب قصه به بچه‌ها آموزش دهیم.

این کارگردان با بیان چنین که این مسائلی ذاتا کمی خشک و جدی است، گفت: ما سعی کردیم به لحاظ بصری جذابیت کار را بالا ببریم و در مواردی چون دوبله، طراحی شخصیت‌ها و حتی فضای کلی داستان تنوع ایجاد کنیم. تا جایی که توانسته‌ایم داستان را بچگانه تعریف کرده‌ایم و خطوط آموزشی را لابه‌لای آن گنجانده‌ایم. در استفاده از نور، فضاها، رنگ و نوع لباس‌ها و طراحی شخصیت‌ها نیز به سمتی پیش می‌رویم که عنصر تنوع در آنها دیده شود.

وی ادامه داد: غیر از شخصیت‌های اصلی چند شخصیت فرعی بچه‌محل، دختر و پسر همسایه را هم به این مجموعه افزودیم تا در پی آنها داستان‌های حاشیه‌ای نیز به طرح کلی افزوده شود. فیضی در ادامه تاکید کرد: به نظر من جان‌بخشی دقیق و فکر شده در کارهای انیمیشن عنصر کاملا تاثیرگذاری است. ما در آوردن نکات آموزشی با احتیاط قدم برمی‌داریم به نوعی که مثلا برای آموزش حکم روزه مسافر، این موضوع را با ایجاد مسافرت‌های طوطی داستان به بچه‌ها نشان می‌دهیم. از عوامل تولید انیمیشن «؛پ مثل پولاد«؛ می‌توان به تهیه‌کننده: مرکز پویانمایی صبا، دکوراتور: فرامرز ستوده، تصویربردار: محمدرضا خوشحال سرمست، انیماتور: مریم چرم‌چی، هاجر اشتری، جلوه‌های ویژه و تدوین: لیلیا نورایی، دستیار کارگردان: داوود روستا و نویسندگان: حسن افشاری و رضا

فیض اشاره کرد. این انیمیشن قرار است در 13 قسمت 15 دقیقه‌ای در ماه رمضان سال آینده از شبکه پویا پخش شود.

مهرآوه فردوسی / گروه رادیو و تلویزیون